

Działania ochronne w mazowieckich rezerwach przyrody

2021-12-14

Większość spośród zrealizowanych w 2021 r. przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie działań z zakresu ochrony czynnej obejmowała koszenie łąk oraz przeciwdziałanie naturalnej sukcesji. Usuwanie samosiewów drzew i krzewów pozwala utrzymać niezwykle cenne zbiorowiska otwarte, w obrębie których występuje szereg chronionych i rzadkich gatunków roślin oraz zwierząt. Zabiegi te prowadzone są często na obszarach wodno-błotnych, w obrębie torfowisk, podmokłych łąk, turzycowisk i trzcinowisk. W 2021 r. na Mazowszu zanotowano zdecydowanie więcej opadów niż w poprzednich latach, w wyniku czego wyraźnie wzrósł poziom wód, co dodatkowo utrudniło realizację zabiegów ochronnych. Tym bardziej cieszy fakt, że wszystkie prace udało się zakończyć.

W podwarszawskim rezerwacie Kalinowa Łąka od blisko 10 lat corocznie koszone jest trzcinowisko oraz łąka, w obrębie której usunięto również większość drzew i krzewów. Systematyczne i konsekwentne prowadzenie prac przynosi efekt w postaci wzrostu bioróżnorodności. O pozytywnych zmianach w bogactwie florystycznym tego rezerwatu świadczy zaobserwowane na przestrzeni 10 lat blisko dwukrotne zwiększenie liczebności mieczyka dachówkowatego, czterokrotny wzrost liczebności omanu wierzbolistnego czy trzykrotny wzrost liczebności goździka pysznego. Za stabilną uznano też obecną w rezerwacie populację pełnika europejskiego, gatunku coraz rzadziej spotykanego w Polsce.

Po kilku latach przerwy wznowiono również zabieg koszenia torfowiska przejściowego chronionego w rezerwacie przyrody Torfy Orońskie (Gmina Maciejowice). Konieczne było usunięcie licznych samosiewów olszy i brzozy oraz rozrastającego się szuwaru trzcinowego. Dzięki zrealizowanym zabiegom możliwe jest utrzymanie znajdujących się w rezerwacie siedlisk takich gatunków, jak np. lipiennik Loesela, kukułka krwista czy kruszczyk błotny.

W 2021 r. po raz pierwszy przystąpiono do koszenia łąk trzęślicowych w rezerwacie przyrody Las Jaworski (powiat węgrowski). Łąki te w przeszłości były użytkowane, jednak działalność ta została zaniechana, co pociągnęło za sobą postępujący proces sukcesji. Na przestrzeni zaledwie kilku lat odnotowano bardzo dynamiczny spadek różnorodności gatunkowej tych siedlisk. Usunięcie samosiewów drzew i krzewów, w tym głównie lipy i brzozy, a także koszenie łąk, powinno w przyszłości odwrócić ten niekorzystny proces. Należy mieć nadzieję, że dzięki tzw. glebowemu bankowi nasion, na łąki rezerwatu powrócą obserwowane tu jeszcze kilka lat temu rzadkie, chronione rośliny, takie jak kukułka Fuchsa czy pełnik europejski.

Regularnie prowadzone działania w rezerwach przyrody Mazowsza już dziś przynoszą pozytywne efekty. Obserwowany jest stały wzrost udziału gatunków chronionych. W kolejnych latach planowane jest kontynuowanie większości prowadzonych zabiegów ochronnych, jak również wdrażanie nowych, na podstawie ustanawianych zadań ochronnych i planów ochrony dla rezerwatów przyrody.